

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Infuus met bicarbonaat levensreddend voor pasgeboren kalf

Te lang onderweg

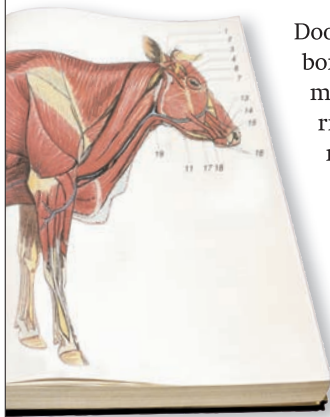
De koe lag plat in de wei, niet in staat om zich op te richten. Vanuit de auto keek ik of ze überhaupt nog ademde. Ik zag de borstkast op- en neergaan. Snel reed ik verder, kleepte me om en spoedde me naar de koe. Aan de telefoon had ik begrepen dat het om een droge koe ging, die na een calciuminfuus gisteravond even opknapte, maar vanochtend niks meer was. Het beeld leek inderdaad op melkziekte. De uier leek oké, maar achter de koe lag een plasje slijm. 'Ik denk dat ze aan het kalven is', zei ik en voelde de koe op. De oorzaak van de malaise werd me gelijk duidelijk. De baarmoeder lag gedraaid.

Omdat de koe echt niet meer zou gaan staan en deze slag er niet uit te draaien is als ze ligt, moesten we de koe maar om de baarmoeder heen draaien. Gelukkig was er in de wei ruimte genoeg. Na de draairichting nogmaals gecheckt te hebben, gingen we met vereende krachten en de hulp van een trekker aan de slag. De koe liet zich gewillig omkieperen. Na drie keer was de slag eruit en kon ik het kalf verlossen.

Het kalf leek dood, maar een kleine gaap verraste me. Snel de luchtwegen vrijmaken van slijm, het kalf even op de kop hangen en met koud water een schrikreactie teweegbrengen hadden onvoldoende resultaat. Dus moest ik beademen. Het hartje begon sneller te kloppen op de aanvoer van lucht en spoorde me aan om verder te gaan met blazen. Toen het kalf zelf iets ging ademen, rende ik naar de auto om een infuus met bicarbonaat te halen. Bijna op het eind van het infuus schudde het kalf met z'n kopje. Voor mij een teken dat het dier het zou gaan redden. De koe kreeg een ondersteunende therapie met 2 liter hypertone zoutoplossing, een pijnstillertje en een calciuminfuus. Het drenchen met 40 liter water deed de veehouder zelf.

De encyclopedie **verzuring**

Doodsoorzaak nummer één bij pasgeboren kalveren is een respiratoire en metabole acidose, simpelweg verzuring genoemd. De zuurstofvoorziening van het kalf komt in het gedrang voor en tijdens de geboorte door een vermindering van de bloeddorstrooming van de baarmoeder naar de nageboorte van het kalf. Het gevolg is dat het kalf langzaam stikt en verzuurt als de geboorte veel te lang duurt of te zwaar verloopt.

In dit geval was de gedraaide baarmoeder de boosdoener. Als een zuur kalf dan toch geboren wordt, is het heel slap, begint moeizaam te ademen en richt z'n kop niet op. Deze kalveren hebben intensieve ondersteuning nodig. Beademen kan het leven redden. Dat kan door blazen op beide neusgaten met de kop strak achterover om zo veel mogelijk de luchtwegen vrij te maken en niet alleen de maag op te blazen. Er zijn beademingspompen in de handel die je over de bek en neus van het kalf plaatst, waardoor je de beademing over kunt nemen. Als dierenarts kunnen we de verzuring met een infuus in de halsader met bicarbonaat voor een flink deel tenietdoen. Dat zorgt regelmatig voor een wonderbaarlijk herstel van het kalf.